

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio VII. Utrùm spiratio activa in Patre, & Filio sit una simplex: & à Patre
communicetur Filio ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

constituitur per spirationem activam; ergo hæc includitur formaliter in Filiatione. Respondeo negando consequentiam; nam etiam de quidditate spirationis activæ est constituere spiratorem secundum suam adequatam rationem, quæ est, ut sit duplex Persona produciens Spiritum Sanctum; & tamen non exindè sequitur, spirationem activam includere formaliter, neque confusè Paternitatem, & Filiationem. Similiter etiam de quidditate Filiationis est constituere Personam Filii secundum adequatam rationem, quæ est, ut sit Persona, quæ simul cum Patre, & Spiritu Sancto sit unus Deus; & tamen non exindè sequitur, Filiationem includere formaliter, neque confusè Deitatem; alioqui ab illa non distingueretur adequatè.

131. Adde, posse etiam dici, non esse de adequata quidditate Filii esse Personam simul cum Patre producentem Spiritum Sanctum per se ipsum formaliter, ut per formalem productionem, sed tantum radicaliter, prout exigit ipsam formalem productionem, nempe spirationem activam; siquidem de illius quidditate (idemque dicendum de Patre) solum est postulare habere secum identificatam spirationem activam; non autem esse spirationem activam formaliter. Patet in ipsa spiratione activa, de cujus quidditate est postulare identificari cum Paternitate, & Filiatione; non tamen quod sit Paternitas, aut Filiatio formaliter. Similiter de quidditate Relationum est postulare identificari cum Deitate; non tamen esse Deitatem formaliter.

132. Argues 3. Filiatio, quæ de facto datur, distingueretur essentialiter ab alia Filiatione impossibili, quæ simul cum Paternitate non produceret Spiritum Sanctum per spirationem activam, quam formaliter non includeret; sed id, per quod aliquid essentialiter distinguitur, illud formaliter includit, ut patet in rationali respectu hominis; ergo &c. Respondeo argumentum, si valeret, etiam probare, spirationem activam, quæ de facto datur, includere formaliter Filiationem, quæ de facto datur, utpotè quæ etiam distingueretur essentialiter ab illa Filiatione impossibili, quæ prout sic non produceret Spiritum Sanctum. Undè argumentum solum probat, Filiationem, quæ de facto datur, distingui essentialiter ab illa alia impossibili, quatenus postulat identificari cum spiratione activa, quod illa alia impossibilis non haberet. Patet, quia ut rationale, quod de facto datur, distinguatur essentialiter ab alio rationali impossibili, quod non esset risibile, satis est, quod illud de facto postulet risibilitatem, quin illam formaliter includat, quam tamen hoc impossibile non postulare.

133. Argues 4. Pater, & Filius, saltem radicaliter distinguuntur ab Spiritu Sancto per Paternitatem, & Filiationem; formaliter verò per spirationem activam; ergo hæc est veluti actus ultimus constituens principium Spirativum, in quo formaliter includitur. Respondeo Patrem, & Filium differre quidem radicaliter ab Spiritu Sancto per Paternitatem, & Filiationem; formaliter verò per spirationem activam; ex hoc tamen non sequi, hanc in illis includi formaliter; nam homo differt à bruto per rationale radicaliter; formaliter verò per relationem differentiam; & tamen hæc non includitur formaliter in rationali. Undè licet Pater, & Filius includant formaliter spirationem activam, prout sunt unus spirator; non ideo spiratio activa includitur formaliter in Paternitate, & Filiatione; alioqui dicant, Omnipotentiam includi formaliter in

Personalitatibus; quia sic includitur in Personis; prout sunt unus Creator.

Argues 5. Si spiratio non includeretur formaliter, saltem confusè in Paternitate, & Filiatione, illis adveniret jam in suo esse constitutis, & cum illis efficeret compositionem per modum accidentis; sed huiusmodi compositio magis videtur Deo repugnare, quam compositio ex genere, & differentia, quam alibi negavimus; ergo &c. Respondeo negando minorem quoad primam partem; tum quia hæc compositio accidentalis metaphysica admittitur inter Essentialia, & Attributa: tum etiam, quia ipsi Contrarii tenentur illam admittere secundum conceptum expressum spirationis activæ, secundum quem dicunt non includi formaliter in Paternitate, & Filiatione, quam igitur compositionem ipsi dederint secundum expressum, hanc etiam nos dabimus secundum consilium. Accedit, spirationem activam non advenire Patri, & Filio constitutis in suo esse spiratoris, sed illos in tali ratione constituere, quod satis est, ut non sit accidens.

Argues 6. Ex eo, quod potentiæ creatæ adveniant personæ jam constitutæ, sequitur esse accidentia, licet jam postea constituent in ratione operandi; sed spiratio activa advenit Personis jam constitutis; ergo licet postea illas constituat in ratione unius spiratoris, erit accidens. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia creaturæ non repugnat ratio accidentis, neque illius compositio, utpotè imperfecta: at verò Deo repugnat talis ratio, & compositio, utpotè ens perfectissimum, & simplicissimum, ut alibi jam diximus in Metaphysica. Undè etiam fit, quod Intellectio, & Volitio, prout sunt potentiæ rationales, non sint accidentia, licet adveniant Deo per rationem jam constituto in suo esse; etiam in creatis omnis potentia sit accidens.

SECTIO VII.

Utrum Spiratio activa in Patre, & Filio sit una simplex: & à Patre communicetur Filio?

DIFFICULTAS I. Utrum spiratio activa sit una tantum, & simplex in Patre, & in Filio, ita ut tota sit in Patre, & tota in Filio, tota tamen, & totaliter in utroque? Affirmativè. Ita D. Thom. 1. p. q. 36. art. 4. P. Soar. lib. 5. de Trinit. cap. 6. n. 5. qui contrarium dicit plusquam temerarium. P. Alarcon. tract. 5. d. 3. cap. 2. n. 7. ubi oppositum dicit errorem in fide. P. Præposit. q. 36. art. 4. dub. 5. num. 12. P. Ruiz de Trinit. d. 18. sect. 2. & 3. P. Amicus d. 19. sect. 2. n. 43. & alii. Probatur primò ex Concil. Florent. in literis unionis, ubi ab Eugenio IV. definitur, Spiritum Sanctum procedere à Patre, & à Filio, non tanquam ex duobus principiis, sed tanquam ex eodem principio, non duabus spirationibus, sed unicâ spiratione. Idem eisdem fermè verbis definitur à Greg. X. in Concil. Lugdun. & habetur cap. Firmiter de sum. Trinit. in 6. & eodem fermè modo loquuntur Sancti Patres apud Doctores cit. ergo &c.

Dices cum P. Arriaga, qui d. 50. sect. 2. n. 11. fatetur magis inclinare in oppositum, quamvis tamen recedere non audeat à communi sententia, Concil.

Concil. & Sanctos Patres per unicam spirationem intelligere ibi spirationem passivam, quæ Spiritum Sanctum ut veram Personam constituit. Sed contra, quia præter quam quod hæc interpretatio sit omnino libera, & absque fundamento, Concilia, & Sancti Patres eo sensu dicunt esse unam spirationem, quo dicunt esse unicam generationem in Divinis; sed generatio est unica, non solum passivè, sed etiam activè sumpta; ergo &c.

138. Dices 2. Nomine spirationis intelligi à Conciliis originem; hæc autem potest esse unica, licet relatio sit duplex propter Paternitatem, & Filiationem, in quibus fundatur. Sed contra, quia origo in divinis coincidit cum relativo; siquidem quidquid non est communicabile toti Trinitati, est relativum, neque potest esse absolutum; ergo si origo est unica, etiam unica est relatio.

139. Dices 3. Spirationem esse unicam relationem unitate collectionis, quatenus ex duplici partiali, & inadæquatâ confurgit; non autem unitate ejusdem indivisibilis relationis. Sed contra, quia Concilia eodem modo dicunt esse unicam spirationem, quo dicunt esse unicum Spiratorem; sed dicitur unicus Spirator ratione unius indivisibilis virtutis spirativæ; ergo etiam dicitur unica spiratio ratione unius indivisibilis relationis.

140. Probatur secundò rationibus: Prima, quia quando virtus productiva est unica, unica productio, & unicus terminus, unica etiam est relatio producentis ad terminum productum, ut patet in Omnipotentia Divina, quæ cum sit unica in tribus Divinis Personis, & hæc unica, & eadem actione creent; actiones enim *ad extra* sunt indivisæ, unicam habent relationem Creatoris; sed virtus spirativa, nempe Voluntas Divina, est eadem in Patre, & Filio, qui eadem quasi actione producant eundem Spiritum Sanctum, qui est unus, & idem terminus; ergo &c.

141. Secunda, quia in Divinis omnia sunt unum, ubi non obstat relationis oppositio, ut est commune Theologorum prologium; sed spiratio activa non opponitur spirationi activæ, sed passivæ; ergo relatio Spiratoris non potest esse multiplex, sed unica. Tertia, quia alioqui in divinis essent duo spirantes, non solum activè propter multiplicationem suppositi, sed etiam substantivè propter multiplicationem formæ, sive spirationis relativæ; hoc autem est absolum, & contra catholicum sensum; ergo &c. Quarta, quia si spiratio activa esset duplex, aut distingueretur specie, aut numero: Non primum; siquidem non apparet à quo proveniat illa distinctio; cum fundamenta, & terminus sit idem: Non secundum; siquidem talis distinctio arguit imperfectionem, & limitationem, quæ in Deo non sunt admittendæ; ergo &c.

142. Oppones 1. In Divinis nihil est indivisibiliter communicabile, nisi sit absolutum; sed spiratio activa est aliquid relativum; ergo non potest esse indivisibiliter communicabilis Patri, & Filio, sed est divisibilis, & multiplex. Respondeo majorem esse veram de communicabili toti Trinitati: non autem de communicabili solum Patri & Filio: hoc enim, licet sit relativum, potest esse communicabile. Et ratio est, quia sicut nihil absolutum dicit oppositionem cum aliqua Persona, ita spiratio activa solum dicit oppositionem cum spiratione passiva; quæ autem oppositionem non dicunt, iis, quibus non opponuntur, communicantur.

143. Oppones 2. Spiratio activa nihil aliud est, quam Paternitas, & Filiatio prout connotant Spi-

ritum Sanctum; sed Paternitas, & Filiatio non sunt una indivisibilis relatio, sed multiplex; ergo &c. Respondeo negando majorem; jam enim supra diximus, spirationem activam esse formalitatem virtualiter intrinsecè distinctam ab istis relationibus, in illisque non includi, neque illas includere formaliter.

144. Instabis: In creatis relationes nihil aliud sunt, quam ipsa fundamenta, prout in obliquo connotant terminum existentem; ergo idem erit in divinis; sed in divinis Paternitas, & Filiatio sunt fundamenta spirationis activæ; ergo &c. Respondeo primò negando antecedens; relationes enim creatæ juxta communem sententiam, aut sunt modi superadditi fundamentis, aut virtualitates ratione distinctæ, prout diximus in *Metaphys. tract. 5. d. 1. art. 112.*

145. Respondeo secundò, dato antecedente, negando consequentiam; diversa ratio est: Primò, quia in divinis relationes etiam sunt productiones; productio autem Filii non est formaliter productio Spiritus Sancti, neque è contra; alioqui productio Spiritus Sancti esset generatio, & productio Filii esset spiratio, quod non est dicendum: at verò in creatis relationes non sunt productiones. Secundò, quia in creatis relationes non distinguunt extrema, sed supponunt distincta: at verò in divinis Relationes sunt, quæ distinguunt. Undè Pater, & Filius in ratione unius Spiratoris formaliter distinguuntur ab Spiritu sancto per ipsam spirationem activam; nam si non spirarent Spiritum Sanctum, non daretur tertia Persona, etiam si daretur Pater, & Filius, & si daretur Spiratio, non autem generatio, adhuc Spirator distingueretur ab Spirato; sicque spiratio est quid distinctum à Paternitate, & Filiatione.

146. Oppones 3. Paternitas, & Filiatio, cum sint infinitæ in genere relativo, imbibunt in se omne relativum sibi non oppositum; sed spiratio activa non illis opponitur; ergo Paternitas, & Filiatio illam in se imbibunt; consequenterque spiratio activa est multiplex, sicut multiplex sunt ipsa Paternitas, & Filiatio. Respondeo primò supponi falsum, Paternitatem, & Filiationem esse infinitas in genere relativo, ut patet ex supra dictis n. 128. solum enim sunt infinitæ Paternitas in genere Paternitatis, & Filiatio in genere Filiationis.

147. Respondeo secundò, argumentum solum probare, Paternitatem, & Filiationem imbibere in se physice, & realiter omne relativum sibi non oppositum; non autem virtualiter; sicut etiam physice realiter imbibunt omne absolutum defectu oppositionis: hoc tamen non tollit quominus relatio Spiratoris virtualiter distinguatur à Paternitate, & Filiatione, prout supra diximus; sicut ab illis distinguuntur absoluta: imò sicut unum absolutum distinguitur virtualiter ab alio absoluto, nempe intellectus à voluntate, prout alibi diximus in *Metaphysica*, de quo etiam infra; ita etiam distinguetur unum relativum ab alio relativo.

148. Oppones 4. Si spiratio activa non esset ipsa Paternitas, & Filiatio divina; consequenterque multiplex, sequeretur, Patrem, & Filium non distinguere ab Spiritu Sancto; hoc autem est hæreticum; ergo &c. Probatur sequela, quia omnis distinctio in Divinis provenit ab oppositione producentis, & producti; sed Pater & Filius opponuntur Spiritui Sancto in ratione spirantis & spirati per spirationem activam; ergo si hæc non coincideret cum Paternitate & Filiatione, Paternitas, & Filiatio non sunt ratio opposita Spiritui Sancto, neque distinctæ consequenter.

consequenterque Pater, & Filius, qui per illas constituntur non distinguuntur ab Spiritu Sancto.

149. Respondeo negando sequelam, ad cujus probationem, concessio majori, distinguendo minorem: Pater, & Filius opponuntur Spiritui sancto in ratione spirantis, & spirati per spirationem activam, proximè, & immediatè; concedo minorem: remotè, & mediatè; nego minorem: Undè licet spiratio activa, ut est actualis productio Spiritus sancti, sit immediata ratio distinguendi principium spirans ab spirato, etiam Paternitas, & Filiatio sunt saltem mediata ratio distinguendi principium spirativum ab Spiritu Sancto.

150. Instabis: Pater solum distinguitur à Filio per generationem activam; ergo spirator solum distinguitur ab Spiritu Sancto per spirationem activam. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia generatio activa, non solum est productio, sed etiam substantia constituens Personam alteri incommunicabilem; sicque non solum distinguit ut actualis productio, sed etiam ut distinctivum Personæ: at verò spiratio activa, cum non sit substantia aliquam Personam constituens, ut infra dicemus, solum distinguit ut actualis productio, quæ suapte naturâ supponit principium subsistens, consequenterque distinctum à termino producto.

151. Oppones 5. Relationes ad eundem terminum multiplicatur numero ad multiplicationem subiectorum; alioqui idem accidens intrinsecum esset naturaliter in pluribus subiectis realiter distinctis; sed Pater, & Filius sunt veluti subiecta diversa respectu spirationis activæ; ergo hæc saltem numero in illis multiplicatur. Respondeo majorem esse veram ad plurimum in relationibus creatis: non ita verò in divinis. Primò, quia spiratio activa est infinita in genere spirationis activæ; & non ita infinitæ sunt relationes creatæ; cum autem multiplicitas numerica proveniat ex limitatione, idè relationes creatæ possunt sic multiplicari; non ita verò spiratio activa; sicut neque ex eodem principio est multiplicabilis Natura Divina. Secundò, quia relationes creatæ sequuntur fundamenta, quæ possunt esse diversa: at verò spiratio activa sequitur eandem voluntatem in Patre, & Filio, quæ est veluti illius fundamentum remotum; & unicam quasi actionem productivam Spiritus sancti, quæ est veluti illius fundamentum proximum; & habet eundem terminum, nempe Spiritum Sanctum; sicque non habet, ex quo illam multiplicationem sumat: sicut in simili dicitur de relatione Creatoris, quæ etiam ob easdem rationes est una, & eadem in omnibus Personis Divinis.

152. Oppones 6. Si spiratio activa esset eadem in Patre, & in Filio, in Patre esset improducta, & producta in Filio, cum sit idem cum Filiatione producta; sed idem non potest esse productum, & improductum; produci enim, & non produci sunt contradictoria, quæ de eadem re sine ulla distinctione, sive multiplicatione dici nequeunt; ergo &c. Respondeo negando majorem: sicut enim Natura Divina est eadem in Patre, & in Filio, quin simul sit improducta in Patre, & producta in Filio, cum quo est idem; ita spiratio activa est eadem in Patre, & in Filio, quin sit in Filio producta, cum quo est idem. Undè solum sequitur esse improductam in Patre, & communicatam in Filio, sicut dicitur de Natura Divina; quia tamen hoc tangit specialem difficultatem: sit:

153. Difficultas 2. Quomodo spiratio activa sit in Filio communicata à Patre? Certum est primò,

spirationem activam esse in Patre improductam. Patet, nam Pater, cum sit prima Persona, nullam aliam supponit, à qua aliquid per productionem accipiat; ergo quidquid habet à se habet, estque improductum. Secundò, spirationem activam non posse esse in Filio productam à Patre. Patet, nam quidquid producitur opponitur realiter producenti; sed spiratio activa non sic opponitur Patri, siquidem cum illo identificatur, ut patet ex dictis; ergo &c. Tertiò, spirationem activam esse in Filio communicatam à Patre; quomodo autem ei à Patre communicetur est tota difficultas, pro qua:

Quartò certum est, non communicari per se primò formaliter. Patet, quia spiratio activa sequitur voluntatem; sicut generatio sequitur Intellectum; sed voluntas non communicatur Filio per se primò formaliter, sed secundariò, concomitanter, & identicè, ut infra dicemus; ergo neque spiratio activa sic per se primò formaliter Filio communicatur. Controversia igitur solum est: An sicut voluntas communicatur Filio identicè, & concomitanter, ita etiam ei communicetur spiratio activa: aut potius censeatur resultare in Patre, & in Filio, posita communicatione voluntatis? pro qua:

Resolutio sit: Spiratio activa non communicatur à Patre Filio, sed Filio producta in utroque simul resultat. Ita *D. Thom. 1. p. q. 40. art. 2. & 4. Henricus quodlib. 5. q. 9.* Valde probabile dicit *P. Soar. lib. 5. de Trinit. cap. 6. n. 9. tenet etiam P. Ruiz de Trinit. d. 71. sect. 3. n. 6. P. Alarcon, de Trinit. d. 9. cap. 2. n. 4. P. Arriaga d. 50. sect. 2. n. 11. P. Quiroz d. 45. sect. 4. num. 11. & alii.* Probatur primò, quia quidquid à Patre communicatur Filio, præsupponitur ad generationem; siquidem generatio est ipsa actualis communicatio; quod autem communicatur præsupponitur ad ipsam actualem communicationem; sed spiratio activa non præsupponitur; imò subsequitur generationem; siquidem cum generatio sit per Intellectum, est prior spiratione, quæ est per voluntatem; ergo spiratio non præsupponitur, sed subsequitur generationem, consequenterque à Patre non communicatur Filio.

Dicent, generationem esse priorem spiratione sumptâ expresse, non autem confusè; siquidem in eo priori, in quo Pater generat Filium, necessario præsupponitur in suo esse constitutus; sic autem constitutus includit voluntatem, in qua confusè includitur spiratio; consequenterque hæc in Patre includitur confusè. Sed contra, quia falsò supponunt, spirationem includi confusè in voluntate; ac proinde in Patre; cum sit quid relativum; nihil autem relativum sic includitur in Essentia, neque in aliquo absoluto, ut patet ex dictis, & patebit ex dicendis.

Probatur secundò, quia spiratio activa est ipsum actuale exercitium spirandi; ergo si à Patre communicaretur Filio, prius supponeretur in Patre exercitium spirandi Spiritum Sanctum, quam generandi Filium; consequenterque prior esset spiratio, quam generatio, & Spiritus Sanctus, quam Filius.

Probatur tertiò, quia idè Paternitas censetur quasi resultare à Natura Divina, quia illam supponit in ratione Naturæ; sed etiam spiratio activa supponit Patrem, & Filium constitutos in ratione Patris, & Filii; siquidem Spiritus Sanctus procedit à Patre, & à Filio ut ab uno Spiratore, & duobus suppositis, ut constat ex Concil. Lugdun. ergo

ergo in utroque supposito quasi resultat.

159. Probatur quartò, quia si spiratio activa à Patre communicaretur Filio; aut ei communicaretur sub expressione relationis Spiratoris; aut actionis, seu productionis; aut principii, vel conditionis ad spirandum: Non primum, nam ut relatio Spiratoris, non resultat, nisi posito termino spirato, & à fortiori posito Filio: Non secundum: tum quia ut productio supponit principium, non solum ut quo, sed etiam ut quod, quale est saltem partialiter Filius: tum etiam quia productio actualis statim secum deferret terminum; & tunc prior esset Spiritus Sanctus, ut diximus, quam Filius: Non tertium; tum quia rationem principii, aut conditionis ad spirandum non exercet: tum etiam, quia dato, quod exerceat, requirit essentialiter Patrem, & Filium; ut in utroque subsistat, sicque debet utrumque supponere; non datur alia formalitas, sub qua ei communicetur; ergo &c.

160. Dicent, posse Filio communicari sub expressione principii, vel conditionis ad spirandum; & ut actio, seu productio, ita tamen, ut opus non sit quod Pater statim spiraret Spiritum Sanctum in eo priori, antequam generet Filium, licet pro tunc habeat voluntatem spirandi, & ipsam actualem spirationem; siquidem cum Spiritus Sanctus sit Amor mutus, & perfectissimus, requirit necessariò duas Personas, à quibus procedat; sicque Pater quodammodo Filium speciat, ut cum eo simul Spiritum Sanctum producat. Sed contra, quia ex hoc admittunt, posse dari actionem in aliquo priori, sive signo sine suo principio adæquato, id est sine Filio, & sine termino, id est sine Spiritu Sancto.

161. Oppositum tenent P. Granad. tract. 1. d. 6. n. 11. P. Arrub. d. 129. cap. 1. n. 7. P. Amicus d. 19. num. 77. & videtur magis placere P. Soar. cit. num. 6. Pro quibus: Obijcies 1. Quidquid Filius habet, habet à Patre communicatum per generationem; sed habet relationem spirationis activæ; ergo illam habet à Patre communicatam. Respondeo distinguendo majorem: habet à Patre communicatum, aut in se formaliter, aut in radice; concedo majorem: semper in se formaliter; nego majorem: cum autem Filius habeat à Patre formaliter Naturam, & in ea voluntatem, quæ est radix spirationis activæ inde resultantis, etiam illam habet à Patre communicatam in radice, non tamen in se formaliter.

162. Obijcies 2. ex D. Aug. de Trinit. cap. 27. ait: ibi. Pater Filio dedit, ut quemadmodum de se, ita de illo quoque procedat Spiritus; ergo ex D. Aug. Filius non habet tantum à Patre voluntatem, & radicale principium Spiritus Sancti, sed etiam actualem spirationem, quam per terminum procedat significavit. Respondeo D. Aug. sicut & alios Patres dicentes, Spiritum Sanctum procedere à Patre per Filium, & à Patre principaliter: Patrem communicare Filio quidquid habet, exceptâ Paternitate; & Filium accipere à Patre omnia, quæ habet; intelligendos esse de prædicatis absolutis, non autem de relativis, qualis est spiratio activa: aut si locuti sunt de spiratione activa, est solum radicaliter, prout proximè diximus.

163. Obijcies 3. Spiratio activa sequitur voluntatem; sed voluntas à Patre communicatur Filio; ergo etiam spiratio. Respondeo spirationem activam sequi voluntatem; non tamen ut est voluntas Naturæ Divinæ, sed ut est voluntas Patris, & Filii; siquidem Paternitas, & Filiatio sunt conditiones ad

Tom. 1

spirandum: undè consequenter supponit Patrem, & Filium, ex quorum voluntate resultat; ac proinde non potest supponi communicata per generationem.

Instabis: Licet voluntas in Filio sit posterior generatione, tamen Filio communicatur à Patre; ergo etiam licet spiratio activa sit posterior generatione, tamen Filio à Patre communicabitur. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia voluntas licet in Filio sit posterior comparata ad generationem, quatenus illi communicatur secundariò, & concomitanter, tamen ut est voluntas Naturæ Divinæ, in se concipitur ut prior cõcomitanter cum intellectu, atque aded potest in se, si non formaliter, & primariò, saltem secundariò, & concomitanter communicari: at verò spiratio activa ita est posterior respectu generationis, ut in nullo priori possit concipi ut spiratio Naturæ; siquidem cum sit prædicatum notionale Patris, & Filii, est posterior omni prædicato absoluto; sicque solum potest concipi ut resultans ex voluntate Patris, & Filii, qui supponuntur constituti: undè voluntatem esse posteriorem in Filio est posteriùs communicari; Spirationem autem esse posteriorem est resultare ex voluntate communicata.

Obijcies 4. Quamvis creatio procedat ab omnibus Personis, tamen Pater communicat Filio Omnipotentiam; ergo etiam licet spiratio procedat à Patre, & Filio, tamen Filio communicabitur à Patre. Respondeo Patrem communicare quidem Filio spirationem, non tamen formalem, sed radicalem, id est voluntatem; sicut illi communicat creationem, non formalem, sed radicalem, id est Omnipotentiam.

Obijcies 5. Si spiratio resultaret in Patre, & in Filio jam producto, posset dici prout sic producta, saltem virtualiter, & quoad nos; sicut ita dicuntur producta Attributa, quæ resultant ab Essentiâ; & dicitur omne ens, quod tale est per resultantiam; sed hoc non est dicendum; alioqui jam diceretur passiva, & non activa; ergo &c. Respondeo negando minorem, ad cujus probationem dicimus, spirationem adhuc esse activam realiter in ordine ad Spiritum Sanctum, cujus realis productio activa est. Patet in Paternitate, quæ virtualiter resultat à Natura, diciturque producta quoad nos virtualiter; & tamen est realis generatio activa Verbi Divini.

Quæres hinc: quomodo, seu quo ordine spiratio activa censetur resultare? Certum est primò, hujusmodi resultantia non esse realem, & à parte rei, quia tunc esset realiter producta, & distincta, quod est contra fidem. Secundò, hujusmodi resultantiam esse solum virtualem, & quoad nos; sive quoad nostrum modum concipiendi, qualis est resultantia Paternitatis à Natura Divina, quæ quidem resultantia ita fit: Primò intelligitur Natura Divina, nempe Intellectus, seu Intellectio essentialis; deinde in eadem Natura intelligitur voluntas, seu volitio; mox in Patre intelligitur intellectio formaliter, & volitio concomitanter; inde communicata in Filio intellectu formaliter, & volitione concomitanter, resultat in utroque spiratio activa ut productio, & ut relatio ad Spiritum Sanctum.

M m it

SECTIO